

Eksamen på Økonomistudiet sommer 2021
Rettevejledning til

Erhvervsret

25. juni 2021

(3-timers prøve med hjælpemidler)

Dette eksamenssæt består af 5 sider incl. denne forside.

Syg under eksamen:

Bliver du syg under selve eksamen på Peter Bangsvej, skal du

- aflevere blankt i systemet
- forlade eksamen
- kontakte din læge og indsende lægeerklæring til Det Samfundsvidenskabelige Fakultet senest 5 dage efter eksamensdagen.

Pas på, du ikke begår eksamenssnyd!

Det er eksamenssnyd, hvis du under prøven

- Bruger hjælpemidler, der ikke er tilladt
- Kommunikerer med andre eller på anden måde modtager hjælp fra andre
- Kopierer andres tekster uden at sætte citationstegn eller kildehenvise, så det ser ud som om det er din egen tekst
- Bruger andres idéer eller tanker uden at kildehenvise, så det ser ud som om det er din egen idé eller dine egne tanker
- Eller hvis du på anden måde overtræder de regler, der gælder for prøven

Du kan læse mere om reglerne for eksamenssnyd på Din Uddannelsesside og i Rammestudieordningens afs. 4.12.

Plasta A/S driver en højteknologisk fabrik med produktion af forskellige plastprodukter. Basisproduktet er plastictagrender.

Entreprenør Eriksen havde i januar 2020 bestilt 300 meter tagrender til montering på nogle studieboliger, som han udskiftede tagene på. Tagrenderne skulle leveres i forbindelse med, at det nye tag blev lagt færdig i april måned. Inden da udbrød der en pandemi med en dødelig virus, og der opstod på verdensplan akut mangel på værnemidler. Plasta A/S fandt ud af, at deres maskiner var velegnede til at producere visirer. For at vise samfundssind valgte de derfor at indstille produktionen af tagrender til fordel for produktionen af visirer. Ved udgangen af april måned modtog Eriksen derfor ikke de ventede tagrender. 1. maj kontaktede Eriksen Plasta A/S, men fik af direktør Dan Dam at vide, at der var tale om en nødsituation, som sætter alt andet til side, og at der derfor ikke vil blive leveret nogen tagrender i år, og alle gældende regler er sat ud af kraft.

Spørgsmål 1: Du er rådgiver for Entreprenør Eriksen, og han ønsker at høre din mening om, hvilke rettigheder han har i den givne situation, herunder hvilke retsregler, der skal tages i betragtning for at vurdere hans situation.

Svar: det må jf. opgavens ordlyd lægges til grund, at Eriksens bestilling af tagrender er accepteret af Plasta A/S til levering i april måned, således at der er indgået en bindende aftale mellem parterne. Da levering ikke er sket ved udgangen af april måned må der være tale om forsinkelse jf. kbl. § 21, idet der jf. samme lov § 4 er tale om et handelskøb, da begge parter er erhvervsdrivende. Da enhver forsinkelse er væsentlig i handelskøb jf. § 21, stk. 3, kan Eriksen således hæve købet og jf. § 24 tillige kræve erstatning, da købet jf. § 3 er et genuskøb, da der ikke er tale om særligt udvalgte tagrender. I den pågældende situation er der ikke taget forbehold, og der er ikke tale om ekstraordinært kvalificerede omstændigheder set i forhold til tagrendemarkedet – det er Plasta selv der vælger at omlægge produktionen – de er ikke tvunget til det, hverken af omstændighederne i sig selv, af regeringen eller andre.

Plasta A/S har som en del af deres medarbejderpleje en frokostordning, hvor der blandt andet indgår en fredagskage. Kagerne sættes frem på en buffet – på grund af pandemien er stykkerne indpakket i plastik, og der står på et skilt på buffet'en, at der er ét stykke til hver. Søren Sørensen er salgschef og tog fredag den 14. april to stykker kage. Dette så Pelle Petersen, som via firmaets whistleblowerordning "indberettede" forholdet, som dermed kom direktør Dan Dam for øre. Dan Dam havde aldrig brudt sig om Søren Sørensen og ville bruge denne lejlighed til at bortvise Søren Sørensen.

Spørgsmål 2: Du er jurist i Plasta A/S's HR afdeling og bedes vurdere om Dan Dam har tilstrækkeligt grundlag til at kunne bortvise Søren Sørensen.

Svar: Søren Sørensen må som salgschef vurderes at være omfattet af funktionærloven jf. dennes § 1 a). Som salgschef er han ikke så højt rangerende, at han har direktørstatus og af den grund falder uden for funktionærloven. Som funktionær kan man opsiges med de ifølge loven gældende varsler og en relevant begrundelse. Bortvisning kan kun ske ved grundlæggende misligholdelse af ansættelsesforholdet, som fx illoyalitet, udeblivelse og lign. Det forhold, at man tager to kager, hvor der kun må tages en, må vurderes som værende af så underordnet karakter og mere som værende en krænkelse af en "ordensregel" end en decideret misligholdelse af ansættelsesforholdet. Du må således vurdere, at der ikke på baggrund af den konkrete forseelse vil være grundlag for at bortvise Sørensen.

Mens Dan Dam venter på dit svar, bruger han tiden på at studere en ny annonce for visirerne, som marketingafdelingen har udarbejdet. I annoncen sammenligner man Plasta's visirer med konkurrenten Pentas visirer, og man fremhæver, at Plasta's visirer er billigere end Pentas, at de er mere klare, og at Pentas visirer har en dårlig lugt.

Spørgsmål 3: Dan Dam føler sig i tvivl om, hvorvidt det er klogt at indrykke annoncen, og du bedes oplyse ham om, hvilke regler han bør forholde sig til, og herunder om du vurderer, at der kan være problemer med annoncen.

Svar: Der er tale om sammenlignende reklame, som er reguleret i markedsføringslovens § 21. Sådan reklame er tilladt, hvis den bl.a. ikke miskrediterer en konkurrents produkter jf. denne paragraf stk. 2. Det fremgår, at man anfører, at Pentas visirer har en dårlig lugt, hvilket muligvis er korrekt, men ikke desto mindre må siges at være en miskreditering – allerede af denne årsag vil det være uklogt at indrykke annoncen uanset at bestemmelsen øvrige punkter måtte være overholdt.

Efter at have fået din vurdering af annoncen begiver Dan Dam sig hen mod marketingafdelingen for at drøfte dit svar med dem. Mens han går hen ad gangen falder han pludselig gennem et hul i gulvet og ryger ned i bygningens kælder. Han falder så uheldigt, at han knuser sin fod. Dan Dam bliver aldrig i stand til at støtte ordentligt på foden igen og må resten af livet gå med stok. På vejen gennem hullet rev et søm i øvrigt hul i Dan Dams jakkesæt. Grunden til uheldet var, at firmaets vicevært var ved at tjekke nogle elledninger, og han havde derfor åbnet en lem i gulvet. Hans nabo ringede på mobiltelefonen for at drøfte det hegn, som de sammen var ved at bygge hjemme. Viceværten gik uden for, da han ikke ønskede, at andre skulle høre hans private samtale, og var væk i ca. 15 minutter. I den periode faldt Dan Dam ned i kælderen..

Spørgsmål 4: Dan Dam ønsker erstatning i anledning af det skete. Kan han få det? For hvad, af hvem og på hvilket grundlag?

Svar: Indledningsvis kan det konstateres, at Dan har lidt skade, såvel personskade som tingsskade, idet hans tøj er blevet ødelagt og han er blevet invalid i en eller anden grad. Viceværten handler culpøst ved at skabe en farlig situation – hullet i gulvet – som han undlader at skærme af, da han forlader stedet. I lærebogen omtales det, at der er ansvar for såvel handlinger som for undladelser – i sidstnævnte tilfælde, når man først har skabt en fare, som man så undlader at afværge. Der er årsagssammenhæng fra handling (undladelse) til skade, idet den manglende afskærmning gør, at Dan falder gennem hullet, herunder er sømmet en del af hullet så der er også årsagsforbindelse i forhold til det ødelagte tøj. Begge skader er adækvate, da det er påregneligt at personer kan komme til skade ved at falde i hullet lige som de kan ødelægge tøj eller andet løsøre i faldet om det så skyldes sømmet eller fx selve faldet mod kælderens gulv. Der foreligger ingen ansvarsfrihedsgrunde og der er heller ikke tale om egen skyld – når man går hen ad en kontorgang skal man ikke holde særskilt øje med huller i gulvet. Viceværten er således som udgangspunkt ansvarlig for skaderne ifølge culpereglen. Han er dog på arbejde og hans arbejdsgiver er jf. DL 3-19-2 ansvarlig for den ansattes handlinger og undladelser, forudsat at der foreligger culpa – hvilket der gør – at handlingen/undladelsen sker i arbejdstiden – hvilket den gør også selv om han foretager et svinkeærinde ved at gå ud og telefonere – og handlingen har ikke karakter af et abnormt skridt. Dermed er der arbejdsgiveransvar og dermed bliver Plasta A/S erstatningsansvarlig. Det har ingen betydning, at Dan er direktør i firmaet. Skaden sker i arbejdstiden, og har dermed karakter af en arbejdsskade – dermed vil Plasta A/S også ifalde erstatningsansvar på objektivt grundlag efter reglerne om arbejdsskader. Uanset de flere ansvarsgrundlag får Dan kun en samlet erstatning svarende til den lidte skade – værdien af tøj og det beløb som udløses af svie/smerte, mengrad og evt tabt arbejdsfortjeneste.

Selv om Dan Dam måtte ligge på hospitalet efter ulykken, passede han så vidt muligt sit arbejde fra sygesengen. Han skulle blandt andet sende nogle tilbud på visirer til forskellige hospitaler. På Bispebjerg Hospital arbejder Ole Olsen i indkøbsafdelingen. Ole Olsen er Dan Dams nabo og Dan Dam har for nylig opdaget, at Ole Olsen har en hel del hospitalssprit i sin kælder, som han ikke kunne redegøre nærmere for. Da Dan Dam sender et tilbud på visirer til Ole Olsen, har han sat prisen til 15 kr. pr. styk for 100.000 styk mod den normale pris på 10 kr. pr. styk. På tilbuddet er klistret en lille gul "post-it" seddel, hvor der står "og så glemmer vi bare den sprit". Ole Olsen accepterer tilbuddet, men får kolde fødder, da han ikke kan overskue hvordan han skal få forklaret den høje pris til regnskabsafdelingen på hospitalet.

Spørgsmål 5: Hvordan er Ole Olsen/Bispebjerg Hospital stillet i den pågældende situation?

Svar: Udgangspunktet er jf. opgavens ordlyd, at der er indgået en bindende aftale jf. Olsens accept af Dans tilbud. Spørgsmålet er herefter om der foreligger ugyldighedsgrunde, der kan føre til at aftalen alligevel ikke er bindende. Aftalelovens § 29 omhandler anden tvang end den i § 28 omtalte personlige vold. Teksten på den gule seddel, må læses som en trussel om at ville afsløre, at Olsen har tilegnet sig hospitalsspritten, såfremt han ikke indgår aftalen – og udgør dermed anden tvang. Der er tale om en svag ugyldighedsgrund og for at den kan gøres gældende skal den til hvem erklæringen er afgivet være i ond tro om tvangen. Formelt er det jo Plasta A/S der er tilbudsmodtager, men da det er Dan, der handler på deres vegne via sin stillingsfuldmagt er der identifikation mellem selskabet og ham og han repræsenterer således den onde tro. Dermed kan aftalen tilsidesættes som værende ugyldig og Bispebjerg Hospital skal ikke opfylde aftalen, men kan kræve negativ kontraktsinteresse – hvis der skulle have været afholdt særlige kontraheringsomkostninger.

Dan Dam skulle sende et andet tilbud til Rigshospitalet – igen drejede det sig om 100.000 styk - denne gang til den normale pris 10 kr. pr. styk. Ved en fejl kom Dan Dam til at sende mailen med tilbuddet til alle andre hospitaler end Rigshospitalet. Dan Dam opdagede 10 minutter senere fejlen, og da han vidste, at det ville være umuligt at levere 100.000 visirer til alle hospitalerne, reagerede han ved at sende en ny mail, hvor han beklagede, at den første mail var en fejl, som han bad dem se bort fra. Uanset dette modtog Dan Dam svar fra 3 hospitaler, der alle accepterede køb af de 100.000 visirer til den anførte pris. Det ene hospital – Skejby Sygehus havde modtaget tilbudsmailen i indkøber Morten Mortensen indbakke og han sendte straks ved modtagelsen accept af tilbuddet. – Det andet hospital – Næstved Sygehus modtog tilbudsmailen i et spamfilter, hvor den anden mail også havnede. Da den it-ansvarlige senere på dagen tjekkede spamfilteret, sendte han tilbuddet videre til indkøbsafdelingen, der straks sendte accept til Dan Dam. Det tredje hospital – Køge Sygehus modtog begge mails i indkøbsafdelingens fælles mailboks. Lone Larsen hentede tilbudsmailen frem 6 minutter efter at den var landet i indbakken. Hun skulle have afdelingschefens godkendelse for at kunne acceptere tilbuddet – det tog hende 5 minutter at drøfte tilbuddet med afdelingschefen og opnå hendes godkendelse, hvorefter Lone straks afsendte en mail med accept af tilbuddet.

Spørgsmål 6: Er Plasta A/S forpligtet til at levere 100.000 visirer til 10 kr. pr. styk til de 3 hospitaler?

Svar: Dan har fremsendt tilbud til hospitalerne, og tilbuddet er jf. aftalelovens § 1 bindende. Der er dog mulighed for at tilbagekalde tilbuddene jf. aftalelovens § 7, hvilket også er den mulighed Dan benytter sig af. Spørgsmålet er så om tilbagekaldelsen får virkning i de 3 forskellige situationer. Kravet er ifølge § 7 at tilbagekaldelsen skal komme frem til tilbudsmodtager før eller senest samtidig med at tilbuddet kommer til

tilbudsmottagers kundskab. For så vidt angår Skejby Sygehus, så reagerer Morten umiddelbart i forbindelse med at tilbuddet modtages, og da det må formodes at modtages umiddelbart efter at det er afsendt, da det foregår pr. mail, så kommer tilbagekaldelsen først frem ca. 10 minutter senere og altså for sent til at få virkning. Dermed er Dan/Plasta A/S bundet af accepten og forpligtet til at levere til Skejby Sygehus. For så vidt angår Næstved Sygehus havner begge mails i et spamfilter og bliver først opdaget senere på dagen. Det betyder at tilbagekaldelsen i dette tilfælde er kommet frem før tilbuddet kommer til nogens kundskab, og dermed er tilbuddet tilbagekaldt og får ingen virkning. For så vidt angår Køge Sygehus henter Lone tilbudsmailsen frem 6 minutter efter modtagelsen – hvilket vil være ca. 4 minutter før tilbagekaldelsen kommer frem. Tilbuddet er således kommet til modtagers kundskab før tilbagekaldelsen kommer frem, og uanset, at accepten først fremsendes efter, at tilbagekaldelsen kommer frem, så er der indgået en bindende aftale. Da der i alle tilfælde svares samme dag, vil der ikke kunne henvises til at aftalen ikke skulle være indgået på grund af for sen accept.

Dan Dam gik som anført dårligt efter uheldet, og det førte til, at han ved Plasta A/S juleafslutningsarrangement stødte ind i Anne Andersen, der stod med et stort krus mørkt juleøl. Ved sammenstødet røg al øllen ud over Dan Dams nye lysegrå cashmere-jakkesæt. Dan var klar over at det ville være umuligt at få jakkesættet pænt igen. Han valgte derfor at sætte ild til jakkesættet, hvorefter han anmeldte brandskaden til det forsikringssselskab, hvor han har sin indboforsikring.

Spørgsmål 7: Dan Dam afventer nu forsikringssselskabets tilbagemelding – du skal på vegne af forsikringssselskabet oplyse i hvilket omfang skaden dækkes eller ikke dækkes og hvorfor.

Svar: svaret skal findes i forsikringsaftalelovens § 18, hvoraf fremgår, at såfremt den forsikrede forsætligt fremkalder forsikringsbegivenheden, da har man ikke noget krav mod selskabet. Det oplyses i opgaven, at Dan selv tænder ild i jakkesættet, og handlingen er dermed forsætlig og Dan kan ikke få erstatning fra forsikringssselskabet.

Det viste sig, at ikke al øllen var røget ud over Dans jakkesæt – noget af øllen var også røget ud over Annes nye kjole. Da Dan og Anne opdagede det, tilbød Dan at betale for en ny kjole, da de begge kunne regne ud, at kjolen ikke stod til at redde. Dan havde imidlertid ikke nogen kontanter på sig, så han skrev på en serviet, at han var Anne 1000 kr. skyldig. Da Anne næste dag handlede hos "din købmand" viste det sig, at hun havde glemt sit dankort, da hun skulle betale. Hun overdrog servietten til "din købmand", der som en del af sin kundepleje var indstillet på at hjælpe ved også at modtage udsædvanlige betalinger. Anne havde dog en meget dårlig økonomi – så det "glemte" dankort dækkede over, at kortet faktisk var spærret, og en række kreditorer i lang tid havde ventet på betalinger, der fortsat udeblev. Modebutikken, der

havde solgt den tidligere omtalte kjole til Anne, havde aldrig fået betaling for kjolen, og havde nu efter lang tids proces fået dom for at Anne skyldte dem beløbet, og kravet var bragt i fogedretten, hvor man ønskede udlæg for det skyldige beløb. Anne ejede ikke noget af værdi, men nævnte, adspurgt af fogeden, at Dan skyldte hende penge jf. underskriften på servietten. Fogeden foretog derfor udlæg i kravet.

Spørgsmål 8: "Din købmand" gjorde gældende, at de havde ret til kravet mod Dan – du bedes redegøre for, hvem der i den givne situation har kravet mod Dan.

Svar: Erklæringen på servietten opfylder kriterierne for at være et navnegældsbrev, som er et simpelt gældsbrev, idet der er tale om en skriftlig erklæring om en ensidig og ubetinget pligt til at betale et beløb til Anne. Navnegældsbreve er simple, da de ikke er omfattet af Gbl. § 11 (det er de kun, hvis der udtrykkeligt er indføjet en omsætningsklausul, og det er ikke tilfældet her). Overdrages et simpelt gældsbrev til eje eller pant – her er der tale om overdragelse til eje, da Anne "betaler" med det – har overdragelsen ikke virkning i forhold til overdragets kreditorer med mindre skyldneren har fået underretning – denunciation – om overdragelsen. Der er ikke omtalt nogen underretning i opgaven, så det må lægges til grund, at en sådan ikke er givet. Dermed har overdragelsen ikke virkning i forhold til Modebutikken, og udlægget går forud for "din Købmands" ret.

Efter jul afgav Plasta A/S ordre om bygning af en speciel container til transport af visirer, det specielle var, at der inde i containeren var en række hylder og kroge som visirerne dels kunne ligge og hænge på. Containerkompagniet, der byggede containeren havde containeren klar til levering på deres plads, da en af deres kreditorer mødte op med fogeden for at foretage udlæg – da gælden var ganske stor, ønskede de at foretage udlæg i alle containere på pladsen.

Spørgsmål 9: Kan denne kreditor foretage udlæg i den container, som Plasta A/S har bestilt?

Svar: det omtales, at det er en speciel container som bygges til Plasta A/S – dermed må der være tale om et specieskøb. Ved specieskøb går ejendomsretten over til køber ved aftalens indgåelse, og køber er dermed allerede fra dette tidspunkt beskyttet mod sælgers kreditorer – og der kan dermed ikke foretages udlæg i denne særlige container.

Uanset svaret på spørgsmål 9, så skulle Plasta A/S bruge en container til brug for forsendelse af visirer. Dan Dam var i tvivl om, hvorvidt indkøb af en container kunne ske på kredit, således at sælger af containeren kunne tage ejendomsforbehold i containeren, når containeren ville blive placeret på Plasta A/S's ejendom, som var belånt i kreditforeningen "Erhvervskredit".

Spørgsmål 10: Vil ejendomsforbeholdet kunne håndhæves i forhold til ejendommens pantnaver?

Svar: Ifølge tinglysningslovens § 37 omfatter pant i en erhvervsejendom også driftsmateriel og inventar – med mindre andet er aftalt. Sidstnævnte dækker over, at der er mulighed for at der for eksempel tages ejendomsforbehold ved køb af nyt materiel med den virkning at materiellet holdes uden for ejendommens pant (i hvert fald indtil ejendomsforbeholdet måtte bortfalde i forbindelse med betaling af købesummen). Så i den konkrete situation kan ejendomsforbeholdet altså håndhæves forudsat, at det i øvrigt er gyldigt jf. kreditaftalelovens bestemmelser.